

Johannes 10 – Samenvatting (Betacursus 10 - © 2005-2008 Deltacursus)

Het verschil tussen een gelijkenis en een allegorie. Een vergelijking is een stijlfiguur die twee ongelijke dingen met elkaar vergelijkt en de vergelijking wordt *expliciet* genoemd door het woord 'als'. Voorbeeld: "Wij allen dwaalden *als schapen*" (Jesaja 53:6). Verloren mensen gedragen zich als verloren schapen. Een gelijkenis is een uitgebreide vergelijking. Voorbeeld: "Het koninkrijk van de hemel lijkt op een zaadje van de mosterdplant." (Matteüs 13: 31-33). Het gaat bij het koninkrijk van God zoals dat zaadje: het begint klein en eindigt groot. Een metafoor is een stijlfiguur die een vergelijking maakt tussen twee ongelijke dingen en de vergelijking is alleen *impliciet* aanwezig. Het wordt stilzwijgend begrepen. Voorbeeld: "De Heer is mijn *herder*" (Psalm 23:1). De Heer gedraagt zich tegenover mij als een herder tegenover zijn schapen. Een allegorie is een uitgebreide metafoor. Voorbeeld: "Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer" (Johannes 15:1-8). Jezus functioneert als een wijnstok voor de ranken en de vrucht. God de Vader functioneert als een wijnbouwer. Regels voor de uitleg van een allegorie: • Geef niet aan ieder kenmerk van het symbool een betekenis; b.v. 'de bewaker' en 'de wolf'. • Soms heeft een zin een metafoor als onderwerp en een predikaat dat niet naar de metafoor verwijst, maar naar de persoon naar wie de metafoor verwijst. B.v. in Psalm 79:13 kan een kudde schapen God niet letterlijk prijzen. • Wat met betrekking tot het symbool onmogelijk en onredelijk is, is met betrekking tot de werkelijkheid, waarnaar het symbool verwijst, wel mogelijk en redelijk. B.v. een 'deur' (10:7) is niet 'een goede herder' (10:11,14), maar Jezus is beide! 'Een bruid' is niet 'een stad', maar de Gemeente is beide (Openbaring 21:9-10). • Vind de hoofdgedachte. De hoofdgedachte: 'Jezus, de goede herder,' wordt tegenover 'de slechte herders' gesteld. Jezus is ook 'de deur', maar dat is ondergeschikt aan de hoofdgedachte. Wie niet door de deur binnengaat (in Jezus gelooft of door hem aangesteld wordt) is een slechte herder. Wie door de deur in- en uitgaat (in Jezus blijft) ontvangt rust, veiligheid en (geestelijke) voedsel.

Jezus is de herder (10:1-6). De uitleg van de allegorie. Deze 'schaapskooi' is het hele volk Israël (10:16). De 'herder van de schapen' is de Messias, Jezus Christus, die bij zijn eerste komst eerst naar zijn eigen schapen in de schaapskooi komt (1:11; vgl. Matteüs 10:5-6). 'De dieven' en 'rovers' zijn de Joodse godsdienstige leiders, die illegaal proberen de macht over alle schapen in de schaapskooi te krijgen, bijvoorbeeld door intimidatie (9:22). Zij vermijden 'de deur', Jezus, omdat zij niet in hem geloven en ook niet door hem aangesteld zijn. Wie de 'bewaker' is die de deur van de schaapskooi voor Jezus opendoet, is voor de uitleg van deze allegorie niet belangrijk. Jezus kent zijn eigen schapen, d.w.z. hij kent elk mens die hij wil behouden persoonlijk. Hij 'roept hen bij name' door de verkondiging van het evangelie. En hij 'leidt ze naar buiten', uit de schaapskooi van Israël (10:3; vgl. 1:11-13) en later uit de schaapskooien van de heidense volken (10:16). De mensen die in Jezus Christus geloven 'volgen' hem, omdat zij zijn stem kennen, hem vertrouwen en hem gehoorzamen. De echte christenen zullen 'hoegenaamd niet' de Joodse godsdienstige leiders of de leiders van andere godsdiensten volgen. Zij kennen hun stem niet en geloven hun woorden niet. Ware discipelen van Jezus Christus volgen nooit mensen met een vreemde leerstelling, een vreemde theologie, een vreemde filosofie of een vreemde ethiek. Zij volgen hen niet, maar lopen juist van zulke mensen weg (vgl. 2 Johannes 9-11). De Joden begrepen de allegorie niet (10:6). Als de Joden het Oude Testament beter hadden gelezen dan zouden zij geweten hebben dat de HEER de goede herder was en dat hij 'het overblijfsel' van Israël zou uitleiden van waar zij gevangen zaten (Jeremia 3:14; 23:3). Het verzamelen van 'het overblijfsel' (Amos 5:15; Micha 2:12-13) wordt zelfs in verband gebracht met de gedachte van een herder die de prooi uit de bek van een leeuw redt (Amos 3:12) en met de gedachte dat de Messias deze goede herder is (Micha 5:1-3)! De additionele gedachte dat 'de goede herder' (Jezus) het ware Israël van de rest van de natie Israël (vgl. Romeinen 9:6) zou scheiden en uit de schaapskooi van de natie Israël zou leiden om zijn eigen kudde te vormen (vgl. Matteüs 21:43) was voor de Joden ondenkbaar, omdat het nog 'een mysterie' was dat pas in de periode van het Nieuwe Testament bekend gemaakt werd (10:16; Efeziërs 2:11-22; 3:2-6).

Jezus is de deur (10:7-10). Dit is een verdere uitleg van de allegorie van Johannes 10:1-5. Jezus is de deur naar de schapen (10:8), de enige legale weg naar het ware volk van God. De Joodse godsdienstige leiders probeerden als dieven en rovers de macht over Gods volk te krijgen, maar alleen Jezus is de wettige Gezalfde (Messias) voor de schapen in de schaapskooi. Alleen via Jezus Christus (op grond van zijn volbrachte verlossingswerk) krijgen de echte herders (Jezus als Verlosser; de apostelen als gemeentebouwers; de herders van gemeenten als leiders; de kringleiders van kringen, enz.) toegang tot de ware schapen van God. De bewaker laat alleen de ware herders toe om op wettige wijze de schaapskooi binnen te komen. De Joodse godsdienstige leiders zijn allemaal over de muur naar binnen geklommen! De Farizeeën en Sadduceeën zijn allemaal na de ballingschap op illegale wijze Israël binnengedrongen! De Joodse godsdienstige leiders waren valse herders en dat blijkt ook uit het feit dat de ware schapen niet naar hen hebben geluisterd. Jezus is de deur voor de schapen (10:9a), de enige legale weg voor het ware volk van God om behouden te worden en om dagelijks buiten weide te vinden en dagelijks binnen veilig te wonen. Bij de Joodse godsdienstige leiders werden de schapen niet behouden, maar verscheurd en afgeslacht. Bij hen vonden de schapen geen groene weiden of vredig water. Niemand voelde zich bij de Joodse godsdienstige leiders veilig, geliefd of gewaardeerd. De mensen waren bang voor de intimidatie door de Joodse godsdienstige leiders (9:22). Tegenwoordig worden mensen in verschillende landen geïntimideerd door de godsdienstige leiders in hun land. Godsdienstige leiders maken van hun volgelingen "hellekinderen in het kwadraat" (Matteüs 23:15). Nadat een gelovige gered is "zal hij in- en uitlopen" (10:9b-10). Het beeld spreekt over absolute verlossing, veiligheid en overvloed (7:37-39; Efeziërs 1:7-8; Matteüs 6:25-34; 2 Korintiërs 8:2).

Jezus is de goede herder (10:11-16). Jezus geeft zijn leven alleen voor 'zijn schapen', de ware gelovigen (10:11). Niet iedereen wordt aan Jezus gegeven (10:26), niet iedereen komt naar Jezus (6:37) en niet iedereen gelooft in Jezus

(6:40). Alleen de mensen, die God (uit genade) aan Jezus gegeven heeft, die uit genade geloven (Handelingen 13:48; 16:14; 18:27 NIV; Efeziërs 2:8; Filippenzen 1:29), zijn echte ‘gelovigen die niet verloren gaan’ (3:16; 6:39-40; 17:12). God verwerft ‘zijn gemeente’ (niet: ‘de hele wereld’) door het bloed (de dood) van zijn eigen Zoon (Handelingen 20:28). Christus heeft zichzelf gegeven voor de kerk (of gemeente, Efeziërs 5:25-27). God heeft zijn eigen Zoon omwille van ‘de uitverkorenen’ prijsgegeven aan de dood (Romeinen 8:32-35). De verzoening aan het kruis door Jezus is niet voor alle mensen en ook de verlossing van mensen door Jezus is dat niet. Wel zullen ontelbare mensen behouden worden omdat zij met zijn bloed gekocht zijn ‘uit alle landen en volken, en van elke stam en taal’ (Openbaring 5:9). Niemand ontrukkt de ware gelovigen aan Jezus (10:12-13). De ‘wolven’ hoeven niet uitgelegd te worden in deze categorie. Ze zijn symbolen voor mensen en gebeurtenissen die de schapen bedreigen, aanvallen, uit de schaapskooi wegrukken en verstrooien. De ‘huurlingen’ waren een ander symbool voor de Joodse godsdienstige leiders, want die gaven niets om de schapen. Zij gaven ook niets om de verlamde die 38 jaren bij de badplaats van Betzata lag (5:3,10); zij verdoemden de vrouw die op heterdaad betrapt werd op overspel (8:1-11); zij verbanden de blindgeboren man uit de synagoge en uit het sociale leven van Israël (9:34). De Joodse godsdienstige leiders lieten de Joden in de steek. Maar niemand ontrukkt de schapen van Jezus uit zijn hand (dat is uit de hand van God de Vader, vgl. 10:28-29)! Jezus leidt de ware gelovigen uit alle volken uit hun schaapskooien naar zijn éne kudde (10:16). Gedurende de periode van het Oude Testament sloten de gelovigen uit de heidenen zich aan bij Israël (Jesaja 54:2-3; 56:3-8; Micha 4:1-2). De niet-Joden waren grotendeels nog onder de heerschappij van satan in de zin dat God de volken hun eigen gang liet gaan (Handelingen 14:16). Maar gedurende de periode van het Nieuwe Testament wordt Israël *niet vernietigd, stopgezet of vervangen* door de Kerk, maar wordt *voortgezet op een hoger vlak en uitgebreid* ten einde de gelovigen uit de heidense volken te omvatten (vgl. Matteüs 8:11-12; 21:43-44). Jezus leidt zijn schapen (de ware gelovigen) uit alle schaapskooien (de volken, inclusief Israël) en voegt hen samen met gelovige Joden (Efeziërs 3:2-6), niet tot een nieuwe ‘schaapskooi’, maar tot *één geestelijke kudde* met één Herder (10:16; vgl. Romeinen 11:17-26; 1 Korintiërs 12:12-13; 1 Petrus 2:9-10; Openbaring 1:12-13).

De gewone herders en de goede herder (10:17-18). De goede herder heeft volmacht zijn leven te geven en weer in bezit te nemen (10:17-18). Er zijn drie verschillen tussen een gewone herder en de goede herder: • Een gewone herder legt zijn leven niet vrijwillig af, want anders komt zijn kudde schapen om. Jezus legt wel zijn leven *vrijwillig* af, omdat dat de enige weg is om zijn kudde te behouden. Hij is de enige die het ‘recht’ en ‘de opdracht’ gekregen heeft om zichzelf als een zoenoffer voor de zonden van zijn schapen te geven. • Nadat een gewone herder zijn leven gegeven heeft, kan hij zijn leven niet meer terugnemen. Maar nadat Jezus zijn leven afgelegd heeft ‘neemt hij zijn leven weer in bezit’. Hij sterft en hij staat weer op uit de doden! Zijn dood en opstanding zijn niet zomaar gebeurtenissen die hij ondergaat, maar het zijn opzettelijke *daden* – daden van volkomen liefde en gehoorzaamheid! • Een gewone herder kan alleen het *tijdelijke* aardse leven van zijn kudde enigszins verlengen. Jezus geeft zijn kudde schapen het *eeuwige* leven. De goede herder brengt de grote scheiding op aarde (10:19-21; Matteüs 110:34-38). Niemand op aarde kan langer neutraal tegenover Jezus blijven staan!

De onechte en echte schapen (10:22-30). De kenmerken van onechte en echte schapen (10:25b-26). Onechte schapen geloven niet aanhoudend of volhardend. Echte schapen worden door Jezus gekend; ze luisteren en zij volgen. De belofte van Jezus aan zijn echte schapen (10:28-30). ‘Eeuwig’, ‘nooit’ en ‘niemand’ zijn absolute woorden; ze geven absolute zekerheid (10:28)! Iemand die niet serieus omgaat met zijn verantwoordelijkheid, kan natuurlijk geen subjectieve zekerheid over zijn verlossing ervaren! De letterlijke vertaling van vers 29 is: “*Dát (de kudde)* die mijn Vader aan mij ‘gegeven heeft’ is ‘groter’ of ‘meer uitmuntend’ of ‘meer kostbaar’ dan ‘allen’ (alle andere schepselen) en niemand is in staat iets (de kudde) uit de hand van mijn Vader te rukken”. In vers 28 worden de schapen in het meervoud beschouwd, maar in vers 29 worden de schapen als één kudde beschouwd. Let wel, wat de Vader aan de Zoon gegeven heeft, blijft in vers 28 het bezit van de Zoon en in vers 29 het bezit van de Vader. Daarom is God de Zoon en God de Vader (meerdere personen) één. Ze zijn één in hun handelen en één in wezen (metafysische drie-eenheid).

Jezus maakt aanspraak dat hij de Zoon van God is (10:31-39). Daarom wilden de Joden hem stenigen (Leviticus 24:16). De werken van Jezus toonden aan dat God de Zoon en God de Vader één zijn (10:31-33). Jezus redeneerde dat de Schrift zijn aanspraak als ‘Zoon van God’ steunde (10:34-36). De Schrift stelt God voor als de Grote Rechter omringd door ‘hemelse rechters’ (1 Koningen 22:19-23; Job 1:6) en ‘aardse rechters’ (Psalm 82:1-8). In Psalm 82:6 berispt God de aardse rechters dat zij geen recht doen aan de verdrukte mensen, zwakken en armen. God (of de door God geïnspireerde schrijver van Psalm 82) noemt deze aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van de Allerhoogste’ omdat zij *de goddelijke rechtspraak vertegenwoordigen!* Jezus redeneerde dat als de Schrift aardse rechters ‘goden’ en ‘zonen van God’ noemt, Jezus Rechter van de levenden en de doden (5:22) ook ‘Zoon van God’ genoemd mag worden. Jezus redeneerde van de mindere waarheid naar de grotere waarheid. Jezus nodigde de Joden uit om vanuit hun geloof in zijn goddelijke werken te groeien tot geloof in zijn goddelijke wezen (10:37-39). Jezus argumenteerde eerst vanuit de Schrift en daarna vanuit zijn werken. Hij nodigde de Joden uit om hem niet zonder meer aan de kant te zetten. Zelfs al geloven zij niet in zijn woorden – namelijk dat hij Verlosser en Heer is – laten zij nadenken over zijn goddelijke werken. *Zijn goddelijke werken kunnen hen tot inzicht brengen dat God de Vader en God de Zoon in elkaars personen aanwezig zijn. Er is eenheid in hun werken, omdat er eenheid is in hun wezen.* De personen van de Vader en de Zoon bestaan in een wederzijdse relatie tot elkaar binnen één goddelijk wezen dat zichzelf volledig kent. God de Vader en God de Zoon zijn identiek in wezen, maar verschillend als personen. Als personen zijn zij niet aan elkaar ondergeschikt.